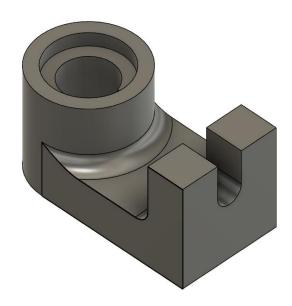

Universitatea POLITEHNICA București Facultatea de Inginerie Industriala Și Robotică

Splaiul Independenței, no. 313, Bucharest– RO-060042, ROMANIA Tel: +4021 3171001 Fax: +4021 3171002 www.upb.ro

Proiect Procese Industriale 1 Studii universitare de Licență 2023-2024

Student: Vasile Mihai - Adrian

Coordonatori: SL. Dr. Ing. Daniel MANOLACHE

Prof. Dr. Ing. Nicolae IONESCU

Cuprins:

1. Date inițiale generale	3
1.1. Produsul	
2. Date constructive	
2.1. Analiza desenului de execuție al reperului	
2.2. Analiza caracteristicilor constructive prescrise piesei	
2.2.1. Marcarea suprafețelor	
2.2.2. Tipologie și caracteristici prescrise suprafețelor piesei	
2.2.3. Interpretarea preciziei dimensionale prescrise suprafețelor piesei	
3. Analiza preciziei geometrice	14
3.1. Precizia formei suprafețelor piesei	14
3.1.1. Precizia de formă macrogeometrică	14
3.1.2. Precizia de formă micro geometrică	16
3.1.3. Precizia de poziție relativă	17
4. Calcul adjustaje	19
5. Lanțuri de dimensiuni	23
7 Realizarea unei anlicatii informatice	26

1. Date inițiale generale

Această inițiativă presupune examinarea detaliată a caracteristicilor constructive și funcționale legate de cerințele de precizie dimensională și geometrică specificate pentru piesa, componenta sau produsul primit. Va fi efectuată o analiză amănunțită a acestor atribute pentru a asigura conformitatea cu standardele și specificațiile dorite în ceea ce privește dimensiunile și geometria acestora.

1.1. Produsul

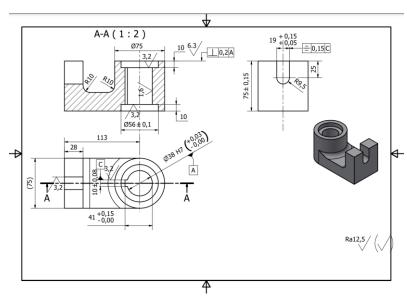
Produsul în discuție este un **element de poziționare**, iar analiza sa va fi fundamentată pe detaliile prezentate în desenul de execuție, aflat în anexa 1. Bazându-ne pe denumirea și forma generală indicate în desenul tehnic, se poate concluziona că produsul se încadrează în categoria articolelor ce sunt definite ca **corpuri prismatice**. Astfel, pe baza configurației și a informațiilor oferite în documentația tehnică, se poate identifica produsul ca aparținând acestei categorii specifice de obiecte.

2. Date constructive

Această porțiune a documentului implică o analiză detaliată și complexă a datelor geometrice, referitoare la o gamă diversă de suprafețe, inclusiv cele exterioare și interioare, care conturează forma produsului. De asemenea, sunt investigate dimensiunile liniare și unghiulare care definesc entitățile geometrice asociate, oferind o perspectivă cuprinzătoare asupra caracteristicilor și detaliilor geometrice esențiale ale obiectului în discuție.

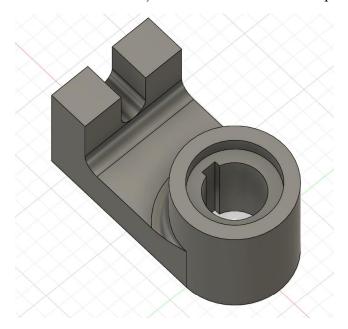
2.1. Analiza desenului de execuție al reperului

Pentru început se va analiza dacă următoarele informații sunt disponibile și sunt în completitudinea și corectitudinea lor în cadrul desenului de execuție al piesei inițiale, puteți vedea în figura următoare:

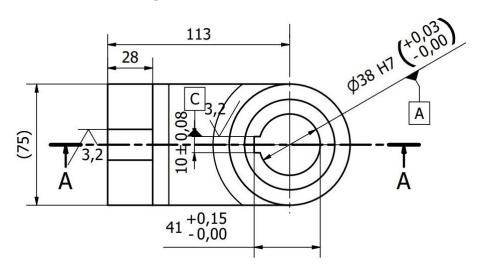

Figură 1.1 Desenul tehnic al piesei

După examinarea atentă a desenului tehnic, am reușit să modelez piesa corespunzător în programul Fusion 360 (figura 1.2). Este evident numărul specific de secțiuni și vederi prezentate pentru a ilustra integral piesa în cauză. Având în vedere aceste secțiuni și vederi, putem înțelege cu claritate structura și utilizarea acestei piese. Desenul tehnic cuprinde vederea principală de sus (figura 1.3) a piesei și secțiunea: A-A, redată la scară 1:2. Secțiunea A-A intersectează corpul pe plan orizontal central.

Figură 1.2 Piesa modelată în Fusion

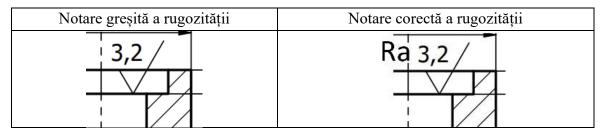

Figură 1.3 Vederea principală a piesei

În urma modelării 3D, s-a concluzionat că cotele și vederile disponibile sunt suficiente pentru a finaliza întreaga piesă și pentru a înțelege configurația acesteia. Modelul a fost verificat prin introducerea materialelor utilizate, în acest caz AlSi9Cu3, greutatea fiind neprecizată în subsolul paginii (tabelul cu detalii). Scara piesei este de 1:2.

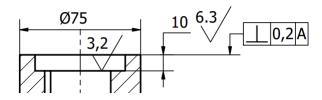
Documentul de proiectare precizează condițiile tehnice, incluzând toleranțele generale conform standardului SR EN 22768:1995 – fK, unghiurile necotate de 0,5x45', razele necotate R1 și materialul folosit.

Conform standardului ISO 21920-1:2021, rugozitatea se notează în concordanță cu exemplul următor: $\sqrt{\frac{Ra}{3.2}}$, unde 3.2 este un exemplu care reprezintă valoarea numerică pentru rugozitate, iar Ra este abaterea medie aritmetică, cea mai folosită dintre toți parametrii de rugozitate. Se mai folosește în unele cazuri și Rz ($Rz \approx 4 \cdot Ra$). Astfel se observă că rugozitatea este reprezentată greșit, conform exemplului de mai jos.

Prin interpretarea și analiza atentă a dimensiunilor specificate în desenul tehnic, avem capacitatea de a determina dimensiunile exacte ale piesei. Aceasta se datorează faptului că pe desen sunt înscrise dimensiunile de gabarit ale piesei, oferindu-ne un cadru precis pentru determinarea mărimilor și formei acesteia. De exemplu, lungimea este de 150,5 mm, lățimea maximă 75 mm, iar înălțimea maximă este 75,1 mm.

- Existența următoarelor elemente pe desen și notarea în conformitate cu standardele actuale:
  - Indicarea scării de desenare și verificarea respectării acesteia: scara de desenare este 1:2 și se respectă;
  - O Prezența simbolizării liniilor / planelor de simetrie: În desenul tehnic există prezența simbolizării liniilor / planelor de simetrie, exemplul în figura de mai jos;

Figură 1.1 simbol perpendicularitate

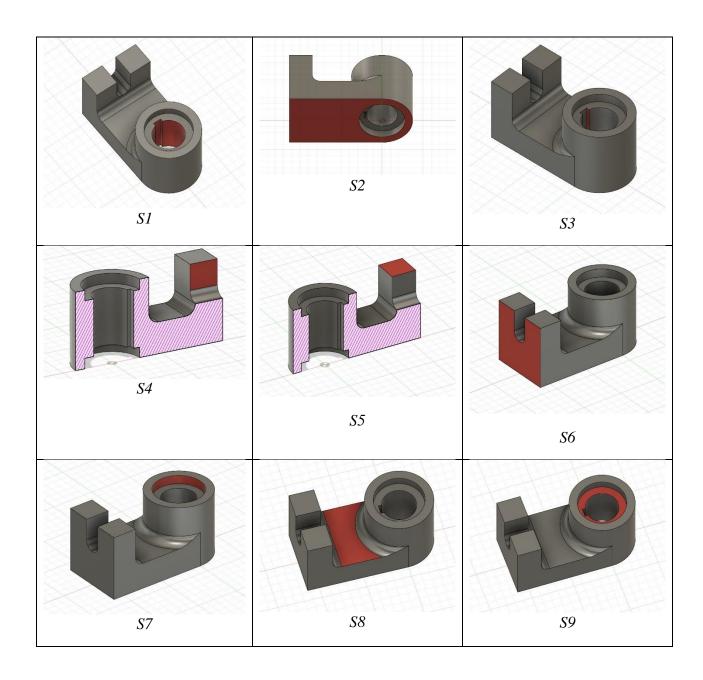
- Reprezentarea corectă a diferitelor entități: În desenul tehnic sunt reprezentate corect toate entitățile prezente.
- o Indicarea razelor și/sau teșiturilor și precizarea celor necotate: În desen putem observa teșituri cu cote particulare și cu cote generale. În programul Fusion, se folosește standard diametrul, însă putem modifica în rază, la fel ca la teșituri se observă ambele cote: particulare și generale.
- Indicații în legătură cu dimensiunile netolerate: Toleranțe generale SR EN 22768:1995 –
   fK. În desen există și toleranțe individuale, notate conform ultimelor două moduri prezentate în secțiunea 2.2.3.
- Indicații referitoare la calitatea suprafețelor ce compun piesa: Rugozitatea generală: 12,5.
   Pe desenul tehnic sunt prezente și rugozități individuale: generale și rugozități care ne indică că suprafata a fost realizată prin aschiere.

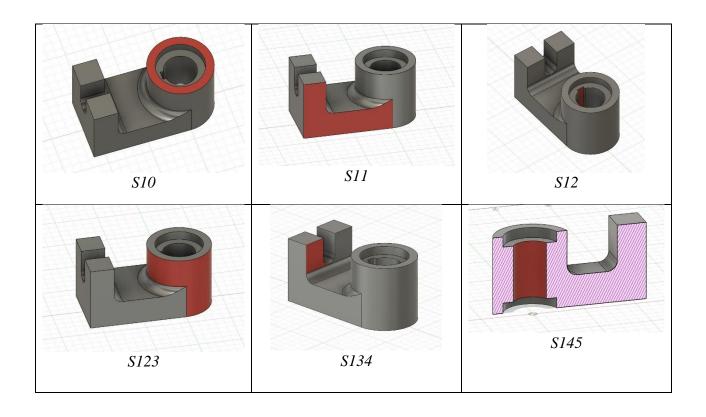
Din evaluarea detaliată a componentelor, se constată că desenul în prezent nu evidențiază deficiențe în procesul de execuție.

2.2. Analiza caracteristicilor constructive prescrise piesei

2.2.1. Marcarea suprafețelor

În etapa inițială a procesului de fabricație a componentei, se va începe prin definirea și marcarea suprafețelor exterioare și interioare care delimitează piesa. Această marcări se va realiza folosind simbolul 'Si' și linii de poziționare, dispuse pe vederile sau secțiunile componente din desenul tehnic. Schemele care evidențiază numerotarea acestor suprafețe sunt prezentate în figura.

2.2.2. Tipologie și caracteristici prescrise suprafețelor piesei

Pe baza identificării suprafețelor, se vor centraliza următoarele informații asociate conform tabelului.

S_{i}	Forma suprafeței	Dimensiune	Precizia dimensională (toleranțe individuale)	Precizia dimensională (toleranțe generale)	Frecvență utilizare ca bază de cotate	Alte condiții
S1	Secțiune circulară cu canal de pană	Diametru:Ø41±0,15 Lung: 55	+0,15 Dia:	Lung: $\frac{\pm 0.15}{f}$	1	Pentru lejeritatea procesului de fabricare și citire a datelor putem să trecem la clasa de toleranță IT9
S2	Plană exterioară	Lung: 150,5±0,10 Lat: 75	-	-	1	Suprafețele plane nu au precizie de dimensiune pentru că un plan nu are dimensiune
S3	Plană interioară (canal de pana)	Lung: 55 Lat: 3±0,15	-	-	2	-

S4	Plană exterioară	Lung: 28 Lat: 25	-	-	2	-
S5	Plană exterioară	Lung: 28 Lat: 28	-	-	2	-
S6	Plană exterioară	Lung: 75 Lat: 75±0,15	+0,15 Dia:-0,15 <i>IT</i> 9	Lung: $\frac{\pm 0.15}{f}$	1	IT9
S7	Cilindtrică interioară	Diametru: Ø56±0,1 Lung: 10	+0,1 Dia: -0,1 <i>IT</i> 8 - <i>IT</i> 9	Lung: $\frac{\pm 0.15}{f}$	2	Pentru lejeritatea procesului de fabricare și citire a datelor putem să trecem la clasa de toleranță IT9
S8	Plană exterioară	Lung: 75 Lat: 46±0,15	-	-	1	-
S9	Plană interioară	Dia. mic: Ø38±0,03 Dia. mare: Ø56±0,1	-	-	1	-
S10	Plană exterioară	Dia. mare: Ø75 Dia. mic: Ø56±0,1	-	-	1	-
S11	Plană exterioară	Lung: 113 Lat: 75	-	-	2	-
S12	Plană interioară (canal de pana)	Lung: 55 Lat: 10±0,08	-	-	1	-
S13	Cilindrică exterioară	Diametru: Ø75 Lung: 75	-	Lung: $\frac{\pm 0.15}{f}$	1	Suprafața S13 nu prezintă toleranțe individuale. Nu are o importanță tehnică la fel de ridicată ca primele suprafețe

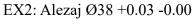
S14	Plană exterioară	Lung: 37.5 Lat: 34.5	-	-	2	-
S15	Cilindrică interioară	Diametru: Ø38±0,03 Lung: 55	+0,03 Dia: -0,00 <i>IT7 - IT</i> 8	Lung: $\frac{\pm 0.15}{f}$	1	Pentru lejeritatea procesului de fabricare și citire a datelor putem să trecem la clasa de toleranță IT8

2.2.3. Interpretarea preciziei dimensionale prescrise suprafețelor piesei

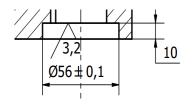
Numărul de cote pentru fiecare modalitate de prescriere din desen					
Arbori (a)			Alezaje (b)		
I	II	III	I	II	III
0 0 3 0 1 2					2

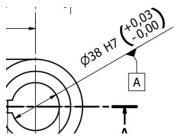
În următoarele pagini am prezentat și detaliat 3 dimensiuni tolerate individual.

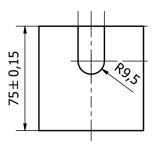
EX1: Alezaj Ø56 +0.10 -0.10

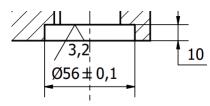
EX3: Arbore 75mm +0.15 -0.15

Dimensiunea 1 (alezaj):

- Dimensiunea nominală Dnom: 56;
- Abateri dimensionale:
  - $\circ$ Abateri superioare: +0.1; (ES = Dmax Dnom)
  - o Abaterea inferioară: -0.1; (EI = Dmin − Dnom)
- După limitele intervalului de dimensiuni pe care îl determină, există dimensiunile limită:
  - o Dimensiunea maximă Dmax: 56.1;
  - Dimensiunea minimă Dmin: 55.9;

• Tolerante dimensionale:

$$TD = ES - EI = 0.1 - (-0.1) = 0.2 \text{ mm}$$

$$Tn = Kn*i = Kn*(0.45*\sqrt[3]{D}+0.001*D) [\mu m]$$

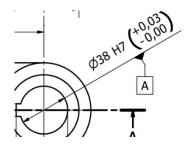
D=
$$\sqrt{(D1 * D2)} = \sqrt{(50 * 80)} = \sqrt{(4000)} = 63,25 => D = 63,25 => \sqrt[3]{\overline{D}} = \sqrt[3]{63,25} = 3,98 \ \mu m$$

 $Tn = 40*i = 40*(0.45*3.98+0.001*63.25) = 74.17 \ \mu m => treapta de toleranță fundamentală este IT9$

Nominal size	D	56	mm
Tolerance hub		D ~ 9 ~	
Upper limit deviation	ES	0.174	mm
Lower limit deviation	EI	0.1	mm

0.1

Dimensiunea 2 (alezaj):

- Dimensiunea nominală Dnom: 38;
- Abateri dimensionale:
  - $\circ$ Abateri superioare: +0.03; (ES = Dmax Dnom)
  - o Abaterea inferioară: -0.00; (EI = Dmin − Dnom)
- După limitele intervalului de dimensiuni pe care îl determină, există dimensiunile limită:
  - o Dimensiunea maximă Dmax: 38.03;
  - o Dimensiunea minimă Dmin: 38.00;
- Toleranțe dimensionale:

$$TD = ES - EI = 0.03 - (-0.00) = 0.03 \text{ mm}$$

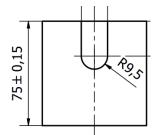
Tn = Kn*i = Kn*
$$(0.45*\sqrt[3]{D}+0.001*D)$$
 [µm]

D=
$$\sqrt{(D1 * D2)} = \sqrt{(30 * 50)} = \sqrt{(1500)} = 38,72 => D = 38,72 => \sqrt[3]{D} = \sqrt[3]{38,72} = 3,38 \ \mu m$$

 $Tn = 25*i = 25*(0,45*3,38+0,001*38,72) = 38,99 \ \mu m => treapta de toleranță fundamentală este IT8$

Nominal size	D	56	mm
Tolerance hub		H ~ 7 ~	
Upper limit deviation	ES	0.03	mm
Lower limit deviation	EI	0	mm

Dimensiunea 3 (arbore):

- Dimensiunea nominală Dnom: 75;
- Abateri dimensionale:
  - $\circ$ Abateri superioare: +0.15; (ES = Dmax Dnom)
  - Abaterea inferioară: -0.15; (EI = Dmin Dnom)
- După limitele intervalului de dimensiuni pe care îl determină, există dimensiunile limită:
  - Dimensiunea maximă Dmax: 75.15;
  - o Dimensiunea minimă Dmin: 74.85;
- Tolerante dimensionale:

$$TD = ES - EI = 0.15 - (-0.15) = 0.35 \text{ mm}$$

$$Tn = Kn*i = Kn*(0.45*\sqrt[3]{D}+0.001*D) [\mu m]$$

D=
$$\sqrt{(D1 * D2)} = \sqrt{(50 * 80)} = \sqrt{(4000)} = 63,25 => D = 63,25 => \sqrt[3]{\overline{D}} = \sqrt[3]{63,25} = 3,98 \ \mu m$$

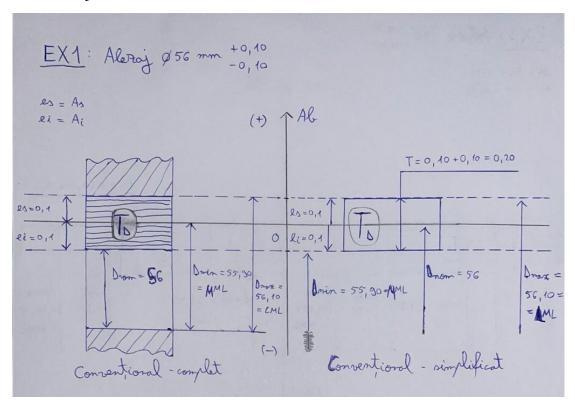
 $Tn = 40*i = 16*(0.45*3.98+0.001*63.25) = 74.17 \ \mu m => treapta de toleranță fundamentală este IT9$

Nominal size	D	75	mm
Tolerance hub		C ~ 9 ~	
Upper limit deviation	n ES	0.224	mm
Lower limit deviation	n EI	0.15	mm

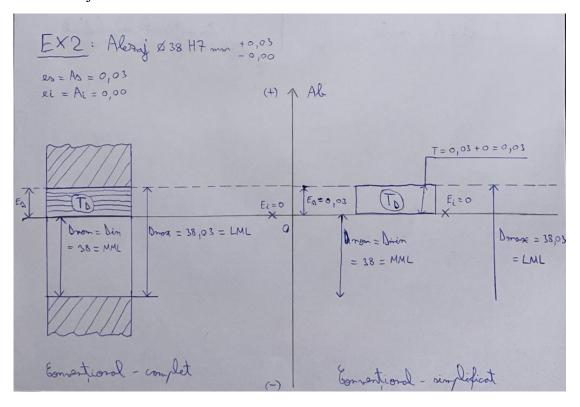
0.15

Rezolvare:

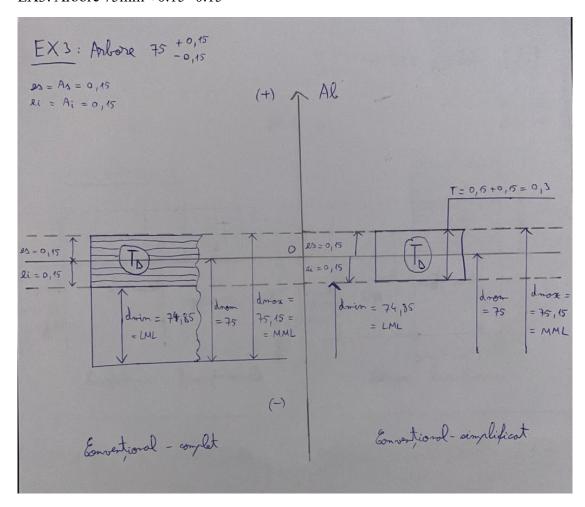
EX1: Alezaj Ø56 +0.10 -0.10

EX2: Alezaj Ø38 +0.03 -0.00

EX3: Arbore 75mm +0.15 -0.15

3. Analiza preciziei geometrice

3.1. Precizia formei suprafețelor piesei

Precizia formei suprafețelor reprezintă gradul de corespondență dintre forma suprafețelor reale/efective, obținute în urma prelucrării și forma suprafețelor prescrisă de proiectant pe desenul de execuție al piesei. Abaterile de la forma suprafețelor sunt diferențele cu care se obține forma suprafețelor prelucrate față de forma nominală a acelorași suprafețe, specificată în documentația de execuție.

3.1.1. Precizia de formă macrogeometrică

Si	Forma suprafeței	Dimensiune (mm)	Precizie de formă macro geometrică (toleranțe individuale)	Precizie de formă macro geometrică (toleranțe generale)	Obs.
S1	Secțiune circulară cu canal de pană	Diametru: Ø41±0,15 Lung: 55	$\left(\frac{ \mathcal{N} 0,004}{V}\right)$	1	Se poate observa rolul funcțional important ale suprafetelor S1 si S15, consider că se poate adăuga o toleranță individuală dintr-o clasă de precizie mai mare, se propune clasa V (0,004)
S2	Plană exterioară	Lung: 150,5±0,10 Lat: 75	-	$\frac{ \Box 0,4}{K}$	Având în vedere lipsa înscrierii în desen a preciziei la planitate, scriem precizia pe baza toleranțelor generale (K).
S3	Plană interioară (canal de pana)	Lung: 55 Lat: 3±0,15	-	<u> </u> ∏ 0,05 <i>K</i>	Având în vedere lipsa înscrierii în desen a preciziei la planitate, scriem precizia pe baza toleranțelor generale (K).
S4	Plană exterioară	Lung: 28 Lat: 25	-	<u> □ 0,1</u> <u>K</u>	Având în vedere lipsa înscrierii în desen a preciziei la planitate, scriem precizia pe baza toleranțelor generale (K).
S5	Plană exterioară	Lung: 28 Lat: 28	-	$\frac{ \Box 0,1}{K}$	Având în vedere lipsa înscrierii în desen a preciziei la planitate, scriem precizia pe baza toleranțelor generale (K).

		T = ==	T		
S6	Plană	Lung: 75	-	<i>□</i> 0,2	Având în vedere lipsa
	exterioară	Lat: 75±0,15		$\overline{K}$	înscrierii în desen a
					preciziei la planitate,
					scriem precizia pe baza
					toleranțelor generale (K).
S7	Cilindtrică	Diametru: Ø56±0,1	(<u> </u> /\textsq' 0,005	-	Datorită rolului funcțional
	interioară	Lung: 10	$\left({V} \right)$		important, consider că se
			, ,		poate adăuga o toleranță
					individuală dintr-o clasă
					de precizie mai mare, se
					propune clasa V (0,005)
S8	Plană	Lung: 75	-	J∏ 0,2	Având în vedere lipsa
	exterioară	Lat: 46±0,15		$\frac{ \Box 0,2}{K}$	înscrierii în desen a
				Λ	preciziei la planitate,
					scriem precizia pe baza
					toleranțelor generale (K).
S 9	Plană	Dia. mic: Ø38±0,03	-	$\frac{ \Box 0,2}{K}$	Având în vedere lipsa
	interioară	Dia. mare: Ø56±0,1		<u> </u>	înscrierii în desen a
				Λ	preciziei la planitate,
					scriem precizia pe baza
					toleranțelor generale (K).
S10	Plană	Dia. mare: Ø75	-	<u> </u> □ 0,2	Având în vedere lipsa
	exterioară	Dia. mic: Ø56±0,1		$\frac{1210,2}{K}$	înscrierii în desen a
		, ,		Λ	preciziei la planitate,
					scriem precizia pe baza
					toleranțelor generale (K).
S11	Plană	Lung: 113	-	<i>□</i> 0,4	Având în vedere lipsa
	exterioară	Lat: 75		$\frac{1-1071}{K}$	înscrierii în desen a
				Λ	preciziei la planitate,
					scriem precizia pe baza
					toleranțelor generale (K).
S12	Plană	Lung: 55	-	<i>□</i> 0,05	Având în vedere lipsa
	interioară	Lat: 10±0,08			înscrierii în desen a
	(canal de			K	preciziei la planitate,
	pana)				scriem precizia pe baza
	1 /				toleranțelor generale (K).
S13	Cilindrică	Diametru: Ø75	/	-	Ţinând cont de
	exterioară	Lung: 75	$\left(\frac{ /O 0,012}{VII}\right)$		importanța tehnică a
			\ VII)		suprafeței în componența
					piesei este important să
					propunem o clasă de
					precizie scăzută, precum
					VII.
S14	Plană	Lung: 37.5	_	<i>□</i> 0,2	Având în vedere lipsa
	exterioară	Lat: 34.5			înscrierii în desen a
				K	preciziei la planitate,
					scriem precizia pe baza
					toleranțelor generale (K).
S15	Cilindrică	Diametru: Ø38±0,03	(1/0/10.004)	_	-
	interioară	Lung: 55	$\left(\frac{ \mathcal{O} 0,004}{V}\right)$		
			$ \setminus V J $		

Si	Denumirea toleranței	Simbolizare grafică toleranță prescrisă	Formă și dimensiune zona de toleranță	Reprezentare zonă de toleranță
S1/S15	Cilindrică	/O/ 0,004	Suprafața tolerată trebuie să se încadreze într-un interval definit de doi cilindri coaxiali, ale căror diametre diferă cu o valoare radială echivalentă cu toleranța specificată pentru cilindricitate, stabilită la 0,004 mm.	Cilindru adiacent T Zonă de toleranță suprafață cilindrică efectivă corespunzătoare
S10	Plană	0,2	Situată între un plan adiacent, tangent la suprafața plană reală și un plan paralel, ambele la o distanță echivalentă cu toleranța de planitate de 0,2 mm față de planul adiacent.	Plan adiacent L2 Zonă de toleranță Suprafață plană efectivă, cu abateri, corespunzătoare

3.1.2. Precizia de formă micro geometrică

Prin identificarea suprafețelor conform punctelor 2.2.1 și 2.2.2, însoțită de analiza desenului de execuție a piesei, se propune centralizarea unor informații esențiale, precum:

- Numărul de simboluri individuale de rugozitate prescrisă: Acest aspect va fi detaliat şi
  cuantificat în vederea unei înțelegeri exhaustive a necesităților de prelucrare ale suprafețelor
  relevante.
- 2. **Rugozitatea generală prescrisă pentru celelalte suprafețe**: Se va realiza o sinteză a cerințelor generale privind rugozitatea, astfel încât să ofere o perspectivă completă asupra standardelor aplicate.
- 3. **Analiza conformității simbolurilor cu regulile generale de înscriere pe desen**: Se va efectua o evaluare amănunțită a simbolurilor de rugozitate în raport cu normele stabilite. În situația identificării abaterilor de la standard, se vor propune soluții de corectare eficiente.
- 4. Centralizarea tabulară a rugozităților individuale și a celei generale: Toate informațiile referitoare la rugozitățile individuale vor fi prezentate într-un format tabelar coerent și comprehensiv. Aceasta va oferi o imagine sintetică a cerințelor specifice pentru fiecare suprafață în parte, facilitând astfel o gestionare mai eficientă a proceselor ulterioare de prelucrare.

Prin aplicarea acestui proces de centralizare și analiză detaliată, se vizează asigurarea unei conformități riguroase la standardele stabilite, cu posibilitatea de a propune îmbunătățiri sau corectări în cazul identificării unor devieri semnificative.

Tip condiție prescrisă	Parametrul	Suprafețele asociate	Obs.
Rugozități individuale	Ra 3,2 / IT11, N8	S5,S7	Procedeul de
	Ra 1,60 / IT10, N7	S1/S15	prelucrare: Forjare și Matrițare
	Ra 6,3 / IT12, N9	Nu se precizează	Widthiare
Rugozitate generală	Ra 12,5 / IT13, N10	Nu se precizează	Procedeul de
			prelucrare: Forjare

3.1.3. Precizia de poziție relativă

Si	Forma suprafeței	Dimensiune	Precizie de precizie relativă (toleranțe individuale de orientare, poziție, bătaie)	Precizie de precizie relativă (toleranțe generale de orientare, poziție, bătaie)	Obs.
S1	Secțiune circulară cu canal de pană	Diametru: Ø41±0,15 Lung: 55	-	-	-
S2	Plană exterioară	Lung: 150,5±0,10 Lat: 75	-	-	
S3	Plană interioară (canal de pana)	Lung: 55 Lat: 3±0,15	-	$\frac{=}{K}$	-
S4	Plană exterioară	Lung: 28 Lat: 25	$\frac{=}{0,15}$	-	-
S5	Plană exterioară	Lung: 28 Lat: 28	-	$\frac{=}{K}$	-
S6	Plană exterioară	Lung: 75 Lat: 75±0,15	-	$\frac{\perp_{0,4}}{\kappa}$	-
S7	Cilindtrică interioară	Diametru: Ø56±0,1 Lung: 10	-	-	-
S8	Plană exterioară	Lung: 75 Lat: 46±0,15	-	$\frac{\perp_{0,4}}{\kappa}$	-
S9	Plană interioară	Dia. mic: Ø38±0,03 Dia. mare: Ø56±0,1	-	$\frac{\perp_{0,4}}{\kappa}$	-

S10	Plană exterioară	Dia. mare: Ø75 Dia. mic: Ø56±0,1	-	$\frac{\perp_{0,4}}{K}$	-
S11	Plană exterioară	Lung: 113 Lat: 75	-	$\frac{\perp_{0,4}}{K}$	-
S12	Plană interioară (canal de pana)	Lung: 55 Lat: 10±0,08	-	$\frac{\perp_{0,4}}{\kappa}$	-
S13	Cilindrică exterioară	Diametru: Ø75 Lung: 75	$\frac{\perp_{0,2}}{XII}$	-	-
S14	Plană exterioară	Lung: 37.5 Lat: 34.5	-	$\frac{=}{K}$ 0,6	-
S15	Cilindrică interioară	Diametru: Ø38±0,03 Lung: 55	-	-	-

Si	Denumirea toleranței	Simbolizare grafică	Tip element tolerat	Tip bază de referință	Formă, dimensiune, orientare / poziție zona de toleranță	Reprezentare zonă de toleranță
S1	Perpendicularitate	0,2A	Cilindru	Axă de simetrie	Volumul restrâns al unui cilindru de diametru de 38mm, cu axa perpendiculară pe baza de referință A-A ce are un diametru egal, cu toleranța de 0,2 mm.	Rt
S14	Simetrie		Cilindru	Axă de simetrie	Se pune în evidență simetria suprafeței S14 cu suprafața aflată pe partea exterioară a piesei; cu o distanță de 19 mm față de axa de simetrie a vederii din spate a schiței prezentate.	A = 0.08 A

4. Calcul adjustaje

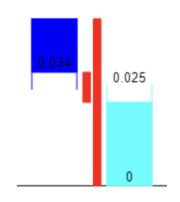
Prin examinarea atentă a desenului de execuție a piesei, cu focalizare pe identificarea dimensiunilor entităților de tip arbore sau alezaj, exprimate în format specific care include abaterea fundamentală și treapta de precizie (de exemplu, 20 H7 sau 30 g6), propunem inițierea și analizarea a două tipuri distincte de ajustaje (de exemplu, alunecător și presat sau cu joc și presat). Aceste ajustaje vor fi supuse unui calcul meticulos al parametrilor corespunzători, iar rezultatele vor fi prezentate printr-o diagramă simplificată a ajustajului.

Procesul de analiză va aborda următoarele aspecte:

- 1. Identificarea și extragerea dimensiunilor relevante: se vor identifica dimensiunile asociate entităților de tip arbore sau alezaj, inclusiv abaterea fundamentală și treapta de precizie, în conformitate cu indicațiile din desen;
- 2. Generarea a două tipuri de ajustaje: se vor formula și detalia două tipuri de ajustaje distincte, cum ar fi alunecător și presat sau cu joc și presat, în concordanță cu specificațiile desenului;
- 3. Calculul parametrilor ajustajului: pentru fiecare tip de ajustaj generat, se vor efectua calculul detaliat al parametrilor corespunzători, asigurându-se astfel o adaptare precisă la cerințele de precizie stabilite;
- 4. Reprezentarea simplificată a ajustajului: rezultatele calculului vor fi sintetizate și prezentate printr-o diagramă simplificată a ajustajului, furnizând o înțelegere vizuală clară a relațiilor dintre componentele implicate și a caracteristicilor ajustajului.

Rezolvare:

Alezaj: Ø38 H7 $\binom{+0.025}{-0.00} \rightarrow \frac{H7}{r6}$ Nominal size D mm 38 Tolerance hub H ~ 7 ~ Upper limit deviation ES mm 0.025 Lower limit deviation ΕI mm Tolerance shaft r × 6 × Upper limit deviation es 0.05 mm Lower limit deviation ei 0.034 mm Calculate Interference fit Minimum interference imin mm 0.009 Maximum interference imax 0.05 mm **©MESYS AG**

19

a)

Alezaj: Ø38 H7
$$\binom{+0.025}{-0.00}$$

$$Dnom = 38 mm$$

$$Ei = 0 mm$$

$$Es = 0.025 \text{ mm}$$

$$TD = Es - Ei = 0.025 \text{ mm}$$

Dmin = Dnom + Ei =
$$38 + 0 = 38 \text{ mm}$$

$$Dmax = Dnom + Es = 38 + 0.025 = 38.025 mm$$

Arbore: Ø38 r6
$$\binom{-0.05}{-0.034}$$

$$dnom = 38 mm$$

$$es = -0.05 \text{ mm}$$

$$ei = -0.034 \text{ mm}$$

$$Td = es - ei = -0.05 - (-0.034) = -0.016$$

$$dmin = dnom + ei = 38 + (-0.034) = 37.966 mm$$

$$dmax = dnom + es = 38 + (-0.05) = 37.95 mm$$

- b) În cazul ales ajustajul este cu strângere.
- c) Jocul maxim și minim reies din figura de mai sus ca fiind:

$$Jmax = 0.05 mm$$

$$Jmin = 0.009 \text{ mm}$$

Jmed =
$$\frac{Jmax + Jmin}{2}$$
 = $\frac{0.05 + 0.009}{2}$ = 0.0295 mm (jocul mediu)

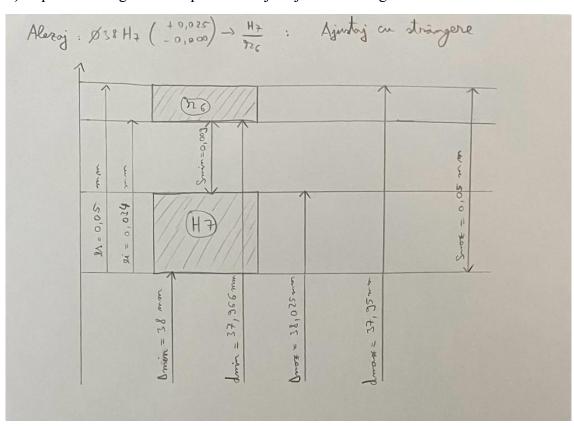
$$Tj = Taj = Jmax - Jmin = TD + Td = 0.05 - 0.009 = 0.041 \text{ mm}$$
 (toleranța jocului / tolernața ajustajului)

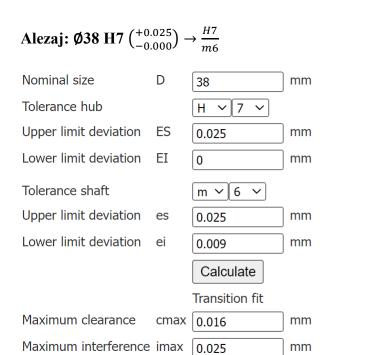
Ti prob = Taj prob =
$$\sqrt{TD^2 + Td^2} = \sqrt{0.03^2 + 0.016^2} = 0.034$$
 mm (toleranta probabilă a ajustajului)

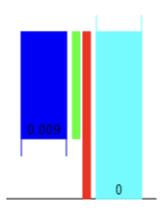
Jmax prob =
$$Jmax - \frac{Tj - Tj prob}{2} = 0.05 - \frac{0.041 - 0.034}{2} = 0.0465 \text{ mm (jocul maxim probabil)}$$

Jmin prob =
$$Jmin + \frac{Tj - Tj \ prob}{2} = 0.009 + \frac{0.041 - 0.034}{2} = 0.0125 \ mm \ (jocul \ minim \ probabil)$$

d) Reprezentarea grafică simplificată a ajustajului cu strângere:

a)

Alezaj: Ø38 H7 $\binom{+0.025}{-0.000}$

Dnom = 38 mm

©MESYS AG

$$Ei = 0 \text{ mm}$$

$$Es = 0.025 \text{ mm}$$

$$TD = Es - Ei = 0.025 \text{ mm}$$

Dmin = Dnom + Ei =
$$38 + 0 = 38 \text{ mm}$$

$$Dmax = Dnom + Es = 38 + 0.025 = 38.025 mm$$

Arbore:
$$\emptyset 38 \text{ m6} \binom{-0.009}{-0.025}$$

$$dnom = 38 \text{ mm}$$

$$ei = +0,009 \text{ mm}$$

$$es = +0.025 \text{ mm}$$

$$Td = es - ei = 0.025 - 0.009 = 0.016$$

$$dmin = dnom + ei = 38 + 0.009 = 38.009 mm$$

$$dmax = dnom + es = 38 + 0.025 = 38.025 mm$$

- b) În cazul ales ajustajul este intermediar.
- c) Jocul maxim și Strângerea maximă reies din figura de mai sus ca fiind:

$$Jmax = 0.016 mm$$

$$Smax = 0.025 \text{ mm} = -Jmin$$

Jmed =
$$\frac{Jmax + Jmin}{2}$$
 = $\frac{Jmax - Smax}{2}$ = $\frac{0.016 - 0.025}{2}$ = -0.0045 mm (jocul mediu)

Smed =
$$\frac{Smax + Smin}{2}$$
 = $\frac{Smax - Jmax}{2}$ = $\frac{0.025 - 0.016}{2}$ = 0.0045 mm = -Jmed (strângerea medie)

$$Taj.i = Tj = TD + Td = 0.03 + 0.016 = 0.046 \text{ mm}$$
 (tolernața ajustajului intermediar)

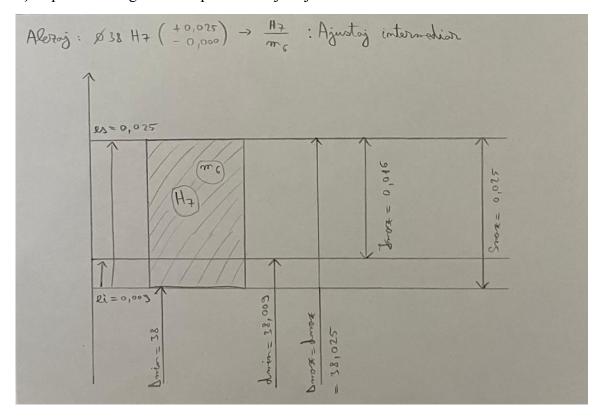
Pentru ca Smax > Jmax → ajustajul se consideră preponderent cu strângere.

Taj.i prob =Tj prob = $\sqrt{TD^2 + Td^2}$ = $\sqrt{0.03^2 + 0.016^2}$ = 0.0343 mm (toleranța probabilă a ajustajului intermediar)

Jmax prob =
$$Jmax - \frac{Taj.i-Taj.i\ prob}{2} = 0.016 - \frac{0.046-0.0343}{2} = 0.01015\ mm\ (jocul\ maxim\ probabil)$$

Smax prob =
$$Smax - \frac{Taj.i-Taj.i\ prob}{2} = 0.025 - \frac{0.046-0.0343}{2} = 0.01915\ mm$$
 (strângerea maximă probabilă)

d) Reprezentarea grafică simplificată a ajustajului intermediar:

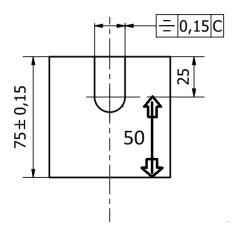

5. Lanțuri de dimensiuni

Se va identifica pe desen cel puțin un lanț de dimensiuni pentru problema directă și cel puțin unul pentru problema inversă. În cazul în care nu se poate identifica nici un asemenea lanț de dimensiuni atunci se propune câte o variantă pornind de la elementele existente în desen. Se va rezolva unul dintre cele două lanțuri de dimensiuni după schema următoare:

- studenții cu numere pare de desen vor rezolva problema directă prin metoda probabilistică;
- -studenții cu ultima cifră de la numărul desenului impară, egală cu 1, 3 sau 5, vor rezolva problema inversă prin metoda toleranței medii;
- studenții cu ultima cifră de la numărul desenului impară, egală cu 7 sau 9, vor rezolva problema inversă prin metoda determinării treptei de precizie a lantulului;

I. Rezolvarea inversă a lanțului de dimensiuni prin metoda determinării treptei de precizie a lanțului:

Date de intrare:

$$RC = 75_{-0.15}^{+0.15}$$

C1 = 50
$$\frac{As}{Ai}$$
 ?

$$C2 = 25 \frac{As = ?}{Ai = ?}$$

$$n = 3;$$

Rezolvare:

$$TRc = 0.15 + 0.15 = 0.30 \text{ mm}$$

$$TC = kstas * i1 \ TC2 = kstas * i2 \dots \dots TCn - 1 = kstas * in - 1$$

$$i = 0.45 * \sqrt[3]{D} + 0.001 * D[\mu m]$$

$$i_{50} = 0.45 * \sqrt[3]{\sqrt{30 * 50}} + 0.001 * \sqrt{30 * 50} = 1.561 \,\mu\text{m}$$

$$i_{25} = 0.45 * \sqrt[3]{\sqrt{18 * 30}} + 0.001 * \sqrt{18 * 30} = 1.307 \,\mu\text{m}$$

$$kC = \frac{TRc}{\sum_{k=1}^{n-1} ik} = \frac{300}{1.561 + 1.307} = 104,602, kstas = 100$$

$$T_{50} = kstas * i_{50} = 100 * 1.561 \approx 156.1 \,\mu m$$

$$T_{25} = kstas * i_{25} = 100 * 1.307 \approx 130.7 \,\mu m$$

Pe baza acestor rezultate se observă că nu se respectă ecuația fundamentală a toleranțelor lanțului, adică: $TRc \neq TC1 + TC2 \ adic$ ă $0.156 + 0.130 = 0.286 \neq 0.3$

Obs: pentru kSTAS = 100 , rezultă treapta de precizie sau de toleranță IT10 și se obțin toleranțele: $T_{50}=0.156\ mm\

olimitsi T_{25}=0.130\ mm$

Pentru verificarea ecuației $TRc = \sum TCk$, se propun valorile:

– $T_{50}=0.156$ și $T_{25}=0.144$, astfel încât să se respecte ecuația fundamentală, respectiv

$$-TRc = 0.3 = T_{50} + T_{25} = 0.156 + 0.144 = 0.3 \ mm$$

$$AsRc = \alpha * TRc; \ \alpha = \frac{AsRc}{TRc} \ \text{si} \ AiRc = (\alpha - 1) * TRc \rightarrow \alpha = \frac{3}{3} = 1$$

Calculul abaterilor limită ale dimensiunii primare măritoare C1 cu relațiile:

$$AsC1 \ mar = \alpha * TC1 \ mar = 3 * 0.156 = 0.468 \ mm$$

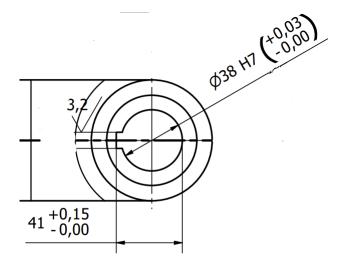
$$AiC1 \ mar = (\alpha - 1) * TC1 \ mar = (3 - 3) * 0.156 = 0 \ mm$$

Calculul abaterilor limită ale dimensiunii primare reducătoare C2 cu relaţiile:

$$AsC2 \ red = (1 - \alpha) * TC2 \ red = 0 * 0.144 = 0 \ mm$$

$$AiC2 \ red = -\alpha * TC2 \ red = -1 * 0.144 = -0.144 \ mm$$

II. Rezolvarea problemei directe a lanțului de dimensiuni prin metoda de maxim şi minim

Date de intrare:

$$C1 = 41 \begin{array}{l} As = +0.15 \\ Ai = -0.00 \end{array}$$

$$As = +0.03$$

$$C2 = 38 \begin{array}{l} As = +0.03 \\ Ai = -0.00 \end{array}$$

Rezolvare:

$$Rc = C1 - C2 \iff Rc \ nom = C1nom - C2nom \implies Rc = 41 - 38 = 3 \ mm$$

$$AsRc = AsC1 - AiC2 = 0.15 - (-0.03) = 0.12 \, mm$$
 (abaterea superioară a dimensinunii rezultante)

$$AiRc = AiC1 - AsC2 = -0.00 - 0.00 = -0.00 mm$$
 (abaterea inferioară a dimensinunii rezultante)

$$Rc \max = Rc nom + AsRc = 3 + 0.12 = 3.12 mm$$

$$Rc \min = Rc nom + AiRc = 3 + (-0.00) = 3.00 mm$$

7. Realizarea unei aplicații informatice

Se vor prezenta următoarele:

- datele de intrare necesare programului de calcul

```
int main()
    // Declara<mark>ț</mark>iile variabilelor
    float dimensiune;
         std::cout<<"\nIntroduceti dimensiunea 0 daca vreti sa opriti programul "<<std::endl;</pre>
    std::cout << "\nIntroduceti dimensiunea: ";</pre>
    std::cin >> dimensiune;
    if (dimensiune == 0 ) break;
    while (dimensiune >3150 || dimensiune<0) {
        std::cout << "\nIntroduceti dimensiuni mai mici decat 3150, dar mai mari ca 0" << std::endl;
std::cout << "\nIntroduceti dimensiunea: ";</pre>
        std::cin >> dimensiune;
        if (dimensiune == 0 ) break;
    float toleranta;
    float As;
    float Ai;
    float ai;
    float D1;
    float dim_rotunjita;
    float dmin,dmax,Dmin,Dmax;
    float Jmax, Jmin;
```

- datele de ieșire obținute cu ajutorul programului de calcul

```
std::cout << "\nAbaterea inferioara pentru alezaj este: ";
std::cin >> Ai;
std::cout << "\nAbaterea superioara pentru alezaj este: ";
std::cin >> As;
std::cout<<std::endl;
toleranta = As - Ai;
std::cout << "Toleranta este " << toleranta<<std::endl;
std::cout << "\nAbaterea inferioara pentru arbore este: ";
std::cin >> ai;
std::cout << "\nAbaterea superioara pentru arbore este: ";
std::cin >> as;
```

- modelul / formulele de calcul utilizate pentru a obține valori ale parametrilor de ieșire pe baza celor de intrare

```
Dmin = dimensiune + Ai;
Dmax = dimensiune + As;
dmin = dimensiune + ai;
dmax = dimensiune + as;
Jmin = Ai - as;
Jmin = Ai - as;
```

```
// Rotunjirea dimensiunii la urmatoarea valoare din val_lim_sup
auto it = std::lower_bound(val_lim_sup.begin(), val_lim_sup.end(), dimensiune);
if (dimensiune > 2500 && dimensiune <= 3150) {
    dim_rotunjita = 3150.0;
    D1 = 2500.0;
    D2 = dim_rotunjita;
} else {
    // Determinarea dim_rotunjita
    dim_rotunjita = (it != val_lim_sup.end()) ? *it : 0.0;
    auto index_dim_rotunjita = std::distance(val_lim_sup.begin(), it);
if (dim_rotunjita == val_lim_sup[0]) {
    D2 = dim_rotunjita;
    D1 = 0;
} else if (dim_rotunjita != val_lim_sup[0]) {
    D2 = dim_rotunjita;
    D1 = val_lim_sup[index_dim_rotunjita - 1];
}

148
}
```

```
// Gasirea indexului corespunzator valorii rotunjite
auto index = std::distance(val_lim_sup.begin(), it);
```

```
// Calcularea diferentei minime si actualizarea tol_dif
double tol_dif = std::numeric_limits<double>::infinity();
double val_rotunjita;
int index_valoare_rotunjita = 0;

for (int i = 0; i < vector_valori[index - 1].size(); ++i) {
    double valoare = vector_valori[index - 1][i];
    double diferenta = std::abs(valoare - toleranta);

if (diferenta < tol_dif) {
    tol_dif = diferenta;
    val_rotunjita = valoare;
    index_valoare_rotunjita = i;
}
</pre>
```

- algoritmul de calcul sub forma unei diagrame grafice de tip flowchart sau sub formă textuală de tip pseudocod
- 1. Citeste dimensiunea
- 2. Cat timp dimensiunea este mai mica sau egala cu 3150
  - a. Afiseaza mesajul pentru introducerea dimensiunii
  - b. Citeste dimensiunea
  - c. Daca dimensiunea este 0, iesi din bucla
  - d. Cat timp dimensiunea este mai mare decat 3150 sau mai mica decat 0
    - i. Afiseaza mesajul pentru introducerea corecta a dimensiunii
    - ii. Citeste dimensiunea
  - e. Daca dimensiunea este 0, iesi din bucla
  - f. Citeste Ai si As
  - g. Calculeaza toleranta = As Ai
  - h. Citeste ai si as
- i. Calculeaza Dmin = dimensiune + Ai, Dmax = dimensiune + As, dmin = dimensiune + ai, dmax = dimensiune + as
  - j. Calculeaza Jmin = Ai as, Jmax = Ai as
  - k. Deschide fisierul "tabelIT.csv"
  - 1. Ignora prima linie (titlurile coloanelor)
  - m. Citeste valorile de pe prima linie (ignorand primele doua coloane)
  - n. Inchide fisierul

- o. Deschide din nou fisierul "tabelIT.csv"
- p. Ignora prima linie
- q. Pentru fiecare linie in fisier
  - i. Citeste dim sup
  - ii. Adauga dim_sup in val_lim_sup
  - iii. Pentru fiecare valoare de pe linie (incepand de la a treia coloana)
    - 1. Citeste valoare
    - 2. Adauga valoare in vectorul v valori
  - iv. Adauga v valori in vectorul vector valori
- r. Inchide fisierul
- s. Determina dim rotunjita utilizand lower bound
- t. Daca dimensiunea este intre 2500 si 3150
  - i. dim rotunjita = 3150, D1 = 2500, $D2 = \dim$ rotunjita
- u. Altfel, determina D1 si D2 in functie de dim rotunjita
- v. Deschide fisierul "tabelIT.csv"
- w. Cauta indexul valorii rotunjite
- x. Reseteaza cursorul la inceputul fisierului
- y. Sareste peste liniile pana la linia cu indexul corespunzator
- z. Citeste linia anterioara (linia corespunzatoare dim rotunjita 1)
- aa. Calculeaza val rotunjita si actualizeaza tol dif
- bb. Pentru fiecare valoare in linia anterioara
  - i. Calculeaza diferenta fata de toleranta
  - ii. Daca diferenta este mai mica decat tol dif, actualizeaza tol dif si val rotunjita
- cc. Obtine treapta de toleranta din scara it
- dd. Afiseaza rezultatele
- ee. Afiseaza D1, D2 daca treapta de toleranta >= 5
- ff. Afiseaza val rotunjita
- gg. Afiseaza treapta de toleranta
- hh. Afiseaza Dmax, Dmin, dmax, dmin, Jmax, Jmin

- interfața utilizator rezultată și programul generat

```
Introduceti dimensiunea 0 daca vreti sa opriti programul
Introduceti dimensiunea: 100
Abaterea inferioara pentru alezaj este: 0.1
Abaterea superioara pentru alezaj este: 0.2
Toleranta este 0.1
Abaterea inferioara pentru arbore este: 0.1
Abaterea superioara pentru arbore este: 0.2
D1 = 80
D2 = 120
Valoarea rotunjita: 0.087
Treapta de toleranta corespunzatoare este IT-9
Dmax: 100.2
Dmin: 100.1
dmax: 100.2
dmin: 100.1
Jocul maxim este: 0
Jocul minim este: -0.1
Introduceti dimensiunea 0 daca vreti sa opriti programul
Introduceti dimensiunea:
```

- exemplu de calcul / utilizare a programului generat

```
Introduceti dimensiunea 0 daca vreti sa opriti programul

Introduceti dimensiunea: 89.7

Abaterea inferioara pentru alezaj este: 0

Abaterea superioara pentru arbore este: -0.035

Toleranta este 0.035

Abaterea superioara pentru arbore este: -0.034

Abaterea superioara pentru arbore este: -0.012

D1 = 80

D2 = 120

Valoarea rotunjita: 0.035

Treapta de toleranta corespunzatoare este IT-7

Dmax: 89.735

Dmin: 89.735

Dmin: 89.736

Dmin: 89.688

dmin: 89.688

dmin: 89.668

Jocul maxim este: 0.092

Introduceti dimensiunea 0 daca vreti sa opriti programul

Introduceti dimensiunea:
```

